

SAĞLIK KURUMLARINDA ŞİDDET: GAZETE HABERLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA*

Emel İŞTAR IŞIKLI¹
Tuba ARSLAN²

Öz

Sağlıkta şiddet, kamusal bir sorun olma bağlamında anlaşılıp açıklanmasında yazılı basının önemli bir temsil alanı olduğunu söylemek mümkündür. Özellikle sektörel bir sorun olarak tanımlanan ve hastalar ile sağlık çalışanlarının ilişkisi sonucu ortaya çıkan şiddet haberleri, yazılı basın açısından önemli bir haber nesnesi haline dönüşmektedir.

Yapılan çalışmada sağlık çalışanlarına yönelik şiddet haberlerini tespit etmek için Hürriyet, Milliyet ve Cumhuriyet gazeteleri incelenmiştir. Verileri analiz edebilmek için gazetelerin resmi internet sayfalarında yer alan mevcut arşivlerine yeniden eskiye sıralanarak ulaşılmıştır. Araştırmada gazetelerin, 1 Ocak 2017- 21 Mayıs 2019 tarihleri arasında günlük yayım yapan sağlıkta şiddet konusunu ele alan toplam 501 gazete haberine erişilmiştir. Gazete haberlerinden 143 tanesi "sağlıkta şiddete yönelik yaşanan" haberleri kapsarken, 358 tanesi "sağlıkta şiddete yönelik tepkide bulunan" haberleri kapsamaktadır. Toplanan verileri ise analiz edebilmek için MAXQDA 2018 nitel veri analiz programına yüklenilmiş ve betimsel istatistiki yöntemler sayesinde analizi gerçekleştirilmiştir. MAXQDA 2018 nitel veri analiz programında tematik kodlama yapılarak içerik analizi değerlendirilmiş ve bulgular yorumlanmıştır. Çalışmanın sonucuna göre ise gazete haberlerinde sağlık çalışanlarına yönelik şiddet sıklığı, Türkiye'nin genelini yansıtabilecek çalışmalarda saptananlarla benzerlik gösterebilecek şekilde oldukça yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Şiddet, Sağlık Sektörü, Gazete Haberleri, Saldırganlık*

*Bu çalışma "Sağlık Kurumlarında Şiddet: Gazete Haberleri Üzerinde Bir Araştırma" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹Doç. Dr., Düzce Üniversitesi İşletme Fakültesi Sigortacılık ve Sosyal Güvenlik Bölümü, E-posta: emelistar@duzce.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3439-0871

²Öğr. Gör., Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, E-posta: tubaarslan@kilis.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6183-9262.

İŞTAR IŞIKLI, E. , ARSLAN, T. (2021). Sağlık Kurumlarında Şiddet: Gazete Haberleri Üzerinde Bir Araştırma. Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 21(50), 89-128 DOI: 10.21560/spcd.vi.621293

VIOLENCE IN HEALTH SECTOR: AN INVESTIGATION ON NEWS

Abstract

It is possible to say that print media is an important field of representation in understanding and explaining violence in health in the context of being a public problem. Violence news, which is defined as a sectoral problem and arises as a result of the relationship between patients and health workers, becomes an important news object for the print media.

In this study, Hürriyet, Milliyet and Cumhuriyet newspapers were examined to determine the news of violence against health workers. In order to analyze the data, the existing archives of the newspapers on the official web pages have been accessed by reordering. In the research, a total of 501 newspaper articles were published, covering the issue of violence in health, published daily between January 1, 2017 and May 21, 2019. 143 of the newspaper news items cover ‘ violence against health ’, while 358 ‘ news that react to health violence’. In order to analyze the collected data, it was loaded into the MAXQDA 2018 qualitative data analysis program and analyzed through descriptive statistical methods. In the qualitative data analysis program MAXQDA 2018, content analysis was evaluated and the findings were interpreted by thematic coding. According to the results of the study, the frequency of violence for health care workers in the newspaper reports, Turkey may be similar to those found in studies to reflect the general has emerged as the quite high.

Keywords: *Violence, Health Sector, News, Aggression*

GİRİŞ

Son yıllarda çalışma hayatının en önemli sorunlarından biri şiddet olgusudur. Şiddet kavramı etimolojik olarak incelendiğinde kökeni Latince 'ye dayanmaktadır (Can, 2007, s. 14). Latince 'deki "violentia ya da violare" kelimelerinden türemiştir (Yengin, 2010, s. 57). Violentia; şiddet, sertlik, katılık, kurallara karşı koyma, acımasız bir şekilde güç kullanmak anlamlarına gelmektedir (Çetin, 1999: 140). Şiddet kelimesi, İngilizcede kanundışıılık, haksızlık anlamlarına gelirken, Fransızcada baskı uygulamayı ifade etmektedir (Tanrıverdi, 2006, s. 25). Şiddet sözcüğü Türkçeye Arapçadan giren bir sözcüktür (Dursun, 2011, s. 3). Arapçadan Osmanlıca 'ya, Osmanlıcadan da Türkçe 'ye dinsel metinler aracılığıyla, 15. yy'de geçtiği düşünülmektedir. Şiddet kelimesinin tekil anlamda kullanımı "şidd", çoğul anlamda kullanımı ise "şiddat"tır. Anlamca çeşitlenen şiddet kelimesi, "sertlik, katılık, fazlalık" anlamlarında kullanılmıştır (Er, 2006: 9). Fakat günümüzde bu tanımlamalardan ziyade, insana zarar veren tüm edimler (erken ölümler, yaralanmalar, sakatlıklar vs.) şiddet olarak değerlendirilmektedir (Mercy vd., 1993: 8).

Sağlık kurumlarında şiddet, evrensel bir problemdir (Us-Coşkun ve Erdem, 2016, s. 17). Sağlıkta şiddet hastalardan, hasta yakınlarından veya herhangi bir hizmet alıcısından gelen ve tehdit barındıran sözel, fiziksel veya cinsel saldırıları içermektedir (Annagür, 2006, s. 162). Sağlık sektörü, iş yerinde şiddet riskinin en fazla yaşandığı sektör olarak kabul edilmektedir (Kuruöz, 2016, s. 1). Elliott'a göre sağlık sektörü diğer hizmet sektörlerinden 16 kat daha fazla riskli bulunmaktadır (Şenyurt, 2008, s. 9). Avcı-Balcı (2014, s. 35)'ya göre ise, sağlıkta şiddet diğer hizmet sektörlerine göre 26 kat daha fazla risklidir. Endüstriyel İlişkiler Servisi'ne (Industrial Community Service-ICS) göre ise, sağlık hizmet sektöründe çalışanlar diğer alanlarda çalışan personellere göre 4 kat daha fazla şiddet riskiyle karşılaşmaktadır (Altıntaş, 2006, s. 22).

Şiddet, hem hastaneler de hem de toplum temelli sağlık hizmetlerinde çeşitli meslek dallarını etkileyen önemli bir sorundur (Akça vd., 2014, s. 2). Kahveci ve arkadaşlarına (2017, s. 51) göre ise sağlık çalışanlarının %50'den fazlası şiddete maruz kalmaktadır. İlhan ve arkadaşlarının (2009, s. 15) yaptığı araştırma sonucunda da doktorların %60,9'u çalışma hayatları boyunca en az bir kez şiddete maruz kaldığı ortaya çıkmıştır.

Sağlık çalışanları fiziksel şiddetten psiko-sosyal şiddete kadar değişik boyutlar da şiddete maruz kalmaktadırlar (Akça vd., 2014, s. 2). Taş ve Çevik (2005, s. 62)' in bu konuyla ilgili yaptıkları araştırmada sağlık çalışanlarının genellikle fiziksel, sözel ve cinsel şiddete uğradığını ifade etmiştir. Sarıbiyık (2012, s. 10) ise, sağlık çalışanlarına en fazla sözel şiddet uygulandığını düşünmektedir. İlhan ve arkadaşlarının (2009, s. 15) yaptığı araştırmaya göre ise sağlık çalışanlarının en fazla sözel ve psikolojik şiddete maruz kaldığı ortaya çıkmıştır. Kavak ve Ekinci (2013, s. 296)'nin yaptığı araştırma sonucuna göre ise sağlık çalışanlarının %71,7'si sözel şiddete uğramakta iken, %28,3'ü fiziksel şiddete uğramaktadır. Deniz ve arkadaşlarının (2017, s. 34) yaptığı araştırma sonucuna göre ise sağlık çalışanlarının %10,2'si iş yerinde şiddete maruz kalmaktadır. Yaşanan şiddet olaylarının tümü (%100) ise sözel şiddete yöneliktir. Sağlık-Sen (2013, s. 55-76)'in yaptığı araştırma sonucuna göre ise bir sene içerisinde sağlık çalışanlarının fiziksel şiddete maruz kalanların oranı %23,7, psikolojik ya da sözel şiddete uğrama oranı %98,3, cinsel şiddete uğrama oranı ise %5,2 olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca cinsiyetlere göre kadın çalışanların fiziksel şiddete maruz kalma oranı %18,7 iken, erkek çalışanlarda %35,7 olduğu ortaya çıkmıştır.

Toplumdaki şiddet kültürü, cinayetler, adalet mekanizmasının sanık lehinde duruşu, yasaların ve hukukun istenmeyen kararlar vermesi ya da 'kendi adaletini kendin yarat' düşüncesi şiddeti başlatmaya yönelik etmenlerden birkaçıdır. Bu sebepten ötürü sağlıkta şiddetin önüne geçebilmek, yalnızca teknik alt yapıyla mümkün değildir. (Kuruöz, 2016, s. 7).

Günümüzde özellikle gazetelerde yayınlanan sağlık çalışanlarına dayalı haberler ilgi görmektedir. Sağlık personellerini kötüye yoracak haberler yayımlandığında, toplumda ciddi derecede bir tepkisellik ve ajitasyon meydana gelmektedir. Siyasetçilerin bu konuyla ilgili açıklamaları ise, sağlık personellerinin toplumun gözünde iyice değersizleşmesine sebep olmaktadır (Kuruöz, 2016, s. 7-8).

Medyanın sorunları sağlık çalışanlarına atfetmesi, sağlık çalışanlarını ayırt etmeden suçlaması sağlıkta hizmet ve kişisel başarısızlıklarının oluşmasına yol açmaktadır. Özellikle sağlık çalışanlarının tanınan kişiler olmalarından ötürü kötü bir geçmişe sahip bir kişi olarak tanınmasına da sebebiyet vermektedir (Kuruöz, 2016, s. 7-8). Ayrıca sağlıkta şiddetin yaşanmasında medyadaki provakatif haberlerin de etkisi olduğu söylemek mümkündür (Bıçkıcı, 2013: 48). Duğan (2017, s. 403)'a göre ise medya gündeminde sağlık çalışanlarına yönelik sürekli ve yoğun olarak olumsuz haberler yer almaktadır. Bu durumda toplumun haberlerden etkilenme potansiyeli yüksektir. Büyükbayram ve Okçay (2013, s. 50)'ın bu konuda görüşü ise; medyanın sağlık alanındaki eksiklikleri yansıtırken reel ve tarafsız olmadığı, isteyerek ya da istemeyerek sağlık çalışanlarını hedef gösterdiği, sağlık çalışanlarını günah keçisi haline getirdiği ve tıbbi hata ile komplikasyon arasındaki fark tanım olarak insanlar tarafından bilinmediği yönündedir.

Medyaya düşen görev; sansasyondan uzak durmaktır. Medya, şiddeti yeniden üretmeyen yayınlar sunmalı ve şiddet kurbanlarına karşı daha duyarlı bir dil kullanılmalıdır. Kar maksimizasyonunun önüne geçerek, ticari olmayan yayıncılık anlayışını benimsemelidir. Ayrıca bu hususta medya içeriklerine karşı bireylerin de eleştirel medya okuryazarı ya da sağlık hizmeti kapsamında hakları ve sorumluluğunu bilen sağlık okuryazarları olabilmeleri konusunda çaba harcamaları gerekmektedir. Bu yönde de politikalar oluşturulmalı ve

eğitim-öğretim çalışmalarına ağırlık verilmelidir. Buna karşılık medyaya yönelik yayınların üretim sürecine dâhil olan kişilerin de sağlık iletişimi, sağlık haberciliği gibi konularda eğitim almaları ve basılan yayınların sorunlu dil yapısını düzeltmesi gerekmektedir (Küçük-Durur, 2017, s. 58). Büyükbayram ve Okçay (2013, s. 50)'a göre ise medya, sağlık çalışanlarıyla ilgili olumsuz haberleri ve davranışları sıklıkla gündeme getirmemelidir. Ayrıca medya sağlık çalışanına şiddet yerine, şiddet uygulayanın cezalandırıldığı ve sonuçların gündeme getirildiği yayınlara yönelmelidir. Özçakmak (2009, s. 35-36)'a göre ise medya hekime şiddete yönelik yalan yanlış haber sunmak yerine halkı bilgilendirmek için doğru bilginin peşinde koşmalıdır. Ayrıca gazete haberlerinde hasta ve çalışan güvenliğine yönelik hassas bir dil kullanılmalıdır. Çınarlı ve Yücel (2013, s. 44-48)'e göre ise medya sağlıkta şiddeti yüreklendirmemeli, aksine kınamalıdır. Sağlık personellerine şiddet uygulayan kişilere verilen cezalara ilişkin haberlere de yer verilmelidir. Gazete haberlerinde başlık seçiminde ise dikkatli davranılarak okurda yanlış bir izlenim oluşturmamaya çalışılmalıdır. Gazetelerde şiddet, kamuoyuna seyirlik hatta neredeyse eğlencelik bir durum halinde yansıtılmamalıdır. Ayrıca “sağlık iletişimi ve sağlık haberciliği yayın ilkelerine” yönelik rehber oluşturulmalıdır. Pehlivan (2015, s. 87)'a göre ise medya şiddeti eğlendirici bir unsur olarak değil, önemli ve çarpıcı bir şekilde sunulmalıdır. TBMM (2013, s. 191)'nin yaptığı araştırmaya göre ise medya, sağlık çalışanlarından onay almadan haber yapmamalıdır. Sağlık Bakanlığı ve ilgili kurumlar yanlış ve taraflı yapılan her habere ilişkin gereken davaları açarak takipte kalmalıdır. Sağlık-Sen (2013, s. 148)'in yaptığı araştırmaya göre ise medya sağlık personellerinin haklarını ve saygınlığını arttıracak kamu spotları düzenlemelidir.

YÖNTEM

Araştırmada yöntem olarak, nitel araştırmalarda kullanılan içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizini gerçekleştirebilmek için de MAXQDA 2018 programından yararlanılmıştır. Bu programın kullanılmasının nedeni, gazetelerde yayınlanan sağlıkta yaşanan şiddet haberleri ve sağlıkta şiddete yönelik tepki haberlerini, birbirine benzeyen temalar dâhilinde bir araya getirerek rakamsal ve grafiksel olarak değerlendirme imkânına ulaşılabilmek olmaktadır.

1. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

1 Ocak 2017- 21 Mayıs 2019 tarihleri arasında yayınlanan günlük gazeteler çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmada 1 Ocak 2017- 21 Mayıs 2019 tarihleri arasında günlük yayım yapan sağlıkta şiddet konulu gazete haberleri değerlendirilmektedir.

Araştırmanın örneklemi; Hürriyet, Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinin sağlıkta şiddet içeren haberlerinden oluşmaktadır. Bu gazetelerin seçilmiş olmasının nedeni, gazetelerin internet adresleri üzerinden arşiv bölümünde, sağlıkta şiddet konulu çok fazla habere erişebilme imkânına sahip olunmasından kaynaklıdır. Bu bağlamda toplamda 501 gazete haberi incelenmiştir. İncelenen sağlıkta şiddet konulu haberlerin 162 tanesi Hürriyet, 252 tanesi Milliyet ve 87 tanesi Cumhuriyet gazetesinde yer almaktadır. Gazete haberlerinden 143 tanesi sağlıkta şiddete yönelik yaşanan hadiseleri kapsarken, 358 tanesi şiddete yönelik tepkide bulunan kurumlara veya bürokratlara yönelik haberlerden oluşmaktadır.

2. Araştırma Verilerinin Toplanması ve Analizi

Araştırmada sağlık çalışanlarına yönelik şiddet haberlerini tespit etmek için gazete haberlerinden elde edilen veriler Excel dosyasında kaydedilmiştir. Toplanan verileri ise analiz edebilmek için MAXQDA 2018 programına

yüklenilmiştir. Yüklenen verilerin programda doğru bir şekilde girilebilmesi için araştırmacı tarafından elde edilen bilgiler doğrultusunda belirlenen kodlar, tematik kodlama halinde programa tanımlanmıştır. Profesyonel bir kodlayıcıya başvurmanın getireceği zaman ve parasal maliyet sebebiyle kodlama cetveli ikinci bir kişi tarafından yapılamamıştır. Çalışmada, güvenilirliğin sağlanması amacıyla farklı zaman dilimlerinde üç kez kodlama yapılmış ve elde edilen bulgular birbiriyle uyumlu bulunmuştur.

Verilerin, MAXQDA 2018 programında kod değişkenleri istatistiği sayesinde içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Programa yüklenirken ilk olarak sağlıkta yaşanan şiddete yönelik haberler analiz edilmiştir. Daha sonra ise sağlıkta şiddete yönelik tepki haberleri analiz edilmiştir.

BULGULAR

Gazete haberlerinden 143 tanesi “sağlıkta şiddete yönelik yaşanan” haberleri kapsarken, 358 tanesi “sağlıkta şiddete yönelik tepkide bulunan” haberleri kapsamaktadır. Bu sebeple önce ‘sağlıkta şiddete yönelik yaşanan’ haberler incelenirken, daha sonra ‘sağlıkta şiddete yönelik tepkide bulunan’ haberler incelenmiştir. Verilerin analizinden elde edilen sonuçlar ise yüzde (%) şeklinde ifade edilerek, ilgili kategorilere göre gruplandırılıp, tablollaştırılmış ve analiz sonuçlarına dayalı yorumlar getirilmiştir.

1.Sağlıkta Yaşanan Şiddete Yönelik Haberlerin Analiz Edilmesi

Sağlık çalışanlarına yönelik şiddet haberlerini analiz edebilmek için Hürriyet, Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinde 1 Ocak 2017- 21 Mayıs 2019 tarihleri arasında yayınlanan 143 tane gazete haberine erişilmiş ve MAXQDA 2018 nitel veri analiz programıyla içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Sağlıkta şiddet arama motoru üzerinden gazetelerin arşivlerine ulaşılan haberlerin 143 tanesi (%100) “sağlıkta yaşanan şiddete yönelik” haberlerden oluşmaktadır. Haberlerin içerisinde Hürriyet gazetesinden 53 haber (%37,1), Milliyet gazetesinden 58 haber (%40,6) ve Cumhuriyet gazetesinden 32 habere (%22,4) ulaşılmıştır.

Tablo 1. Sağlıkta Yaşanan Şiddete Yönelik Haberlerde Kod Matris Tarayıcısı

Kod Sistemi	Hürriyet	Milliyet	Cumhuriyet
İl	53	58	32
Mağdurun Mesleği	53	58	32
Uygulayıcı	53	58	32
Uygulayıcının Cinsiyeti	53	58	32
Şiddetin Türü	53	58	32
Şiddetin Nedeni	53	58	32
Mağdurun Cinsiyeti	53	58	32
Mağdurun Yaşı	25	14	15
Mağdurun İş Tecrübesi	25	14	15
Mağdurun Eğitim Düzeyi	53	58	32
Mağdurun Medeni Durumu	32	27	25
Şiddet Aracı	53	58	32
Şiddetin Yaşandığı Departman	43	46	25
Kamu / Özel	53	58	32
Sağlık Kurumunun Türü	53	58	32
Şiddet İle İlişkili Kelime	53	58	32
Önlem	53	58	32

Gazetelerden elde edilen veriler sonucunda analiz edilen konular ise; şiddetin yaşandığı il, şiddeti uygulayan kişi, şiddet mağduru, şiddetin sebebi, şiddet için kullanılan araç, şiddetin yaşandığı sektör, kurum ve departman, ve şiddetle ilişkili kullanılan kelimeler ve şiddet hakkında önlem alınıp alınmadığına yönelik bilgilerden oluşmaktadır.

Kod matris tarayıcısı; yapılan araştırmada belirli tematik kodların ne sıklıkla kullanıldığını tespit etmek için kullanılır. Tablo 1’de gösterilen “sağlıkta yaşanan şiddete yönelik” haberlerde belirli tematik kodların ne sıklıkla kullanıldığı, Kod Matris Tarayıcısı yardımıyla tespit edilmiştir. Tabloya göre şiddetin yaşandığı il, uygulayıcıya yönelik bilgi, şiddetin nedeni, şiddet türü, şiddet için kullanılan araç, şiddet ile ilişkili en fazla kullanılan kelime, şiddetin yaşandığı sektör ve sağlık kurumu, önlemin olup olmadığı Hürriyet (53 haberde), Milliyet (58 haberde) ve Cumhuriyet (32 haberde) gazetelerinde yer verilmektedir. Mağdura ilişkin bilgiler ise; mağdurun cinsiyeti ve eğitim düzeyi Hürriyet gazetesinde 53 haberde, Milliyet gazetesinde 58 haberde ve Cumhuriyet gazetesinde 32 haberde yer verilirken, yaşı ve iş tecrübesi Hürriyet gazetesinde 25 haberde, Milliyet gazetesinde 14 haberde ve Cumhuriyet gazetesinde 15 haberde yer verilmektedir. Mağdurun medeni durumu ise Hürriyet gazetesinde 32 haberde, Milliyet gazetesinde 27 haberde ve Cumhuriyet gazetesinde 25 haberde yer verilmektedir. Ayrıca şiddetin yaşandığı departman Hürriyet gazetesinde 43, Milliyet gazetesinde 46 ve Cumhuriyet gazetesinde ise 25 haberde yer verilmektedir.

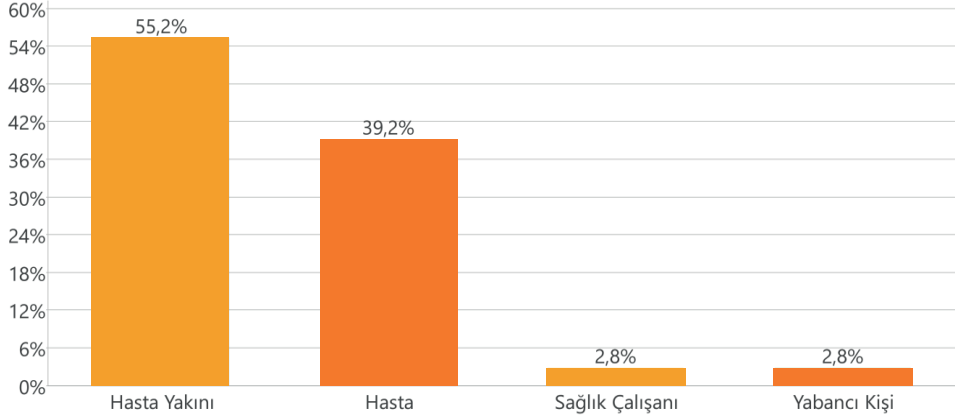
Tablo 2. Sağlıkta Şiddetin Yaşandığı İllerin Dağılımı

İl	Frekans	%	İl	Frekans	%	İl	Frekans	%
Antalya	16	11,2	Konya	3	2,1	Kırşehir	1	0,7
İzmir	14	9,79	Mardin	3	2,1	Kars	1	0,7
Manisa	9	6,29	Aydın	3	2,1	Düzce	1	0,7
İstanbul	8	5,59	Ağrı	3	2,1	Trabzon	1	0,7
Kayseri	6	4,2	Iğdır	3	2,1	Denizli	1	0,7
Ankara	6	4,2	Giresun	3	2,1	Adana	1	0,7
Elazığ	6	4,2	Kırkkale	2	1,4	Rize	1	0,7
Balıkesir	5	3,5	Aksaray	2	1,4	Tekirdağ	1	0,7
Diyarbakır	5	3,5	Şırnak	2	1,4	Sakarya	1	0,7
Mersin	5	3,5	Artvin	2	1,4	Toplam	143	100
Samsun	5	3,5	Bitlis	2	1,4			
Şanlıurfa		3,5	Ordu	2	1,4			
Bursa	5	3,5	Ardahan	2	1,4			
Edirne	5	3,5	Adıyaman	2	1,4			

Gazetelerde yer verilen haberlerin 143'ünde (%100), şiddetin yaşandığı şehir hakkında bilgilere ulaşılmaktadır. Analiz sonuçlarına göre şiddetin en fazla yaşandığı iller; 16 haberde (%11,19) Antalya, 14 haberde (%9,79) İzmir, 9 haberde (%6,29) Manisa ve 8 haberde (%5,59) İstanbul olduğu tespit edilmiştir.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 143'ünde (%100) sağlıkta şiddeti başlatan kişiye yönelik bilgilere ulaşılmıştır. Analiz sonuçlarına göre en fazla şiddet uygulayıcılarının; 79 haberde hasta yakını ve 56 haberde hastaların olduğu tespit edilmiştir. Aşağıda şekil 1'de ise şiddeti başlatan kişilerin yüzdelik dilimleri istatistiksel olarak gösterilmektedir.

Şekil 1. Sağlıkta Şiddet Uygulayıcılarının Analizi

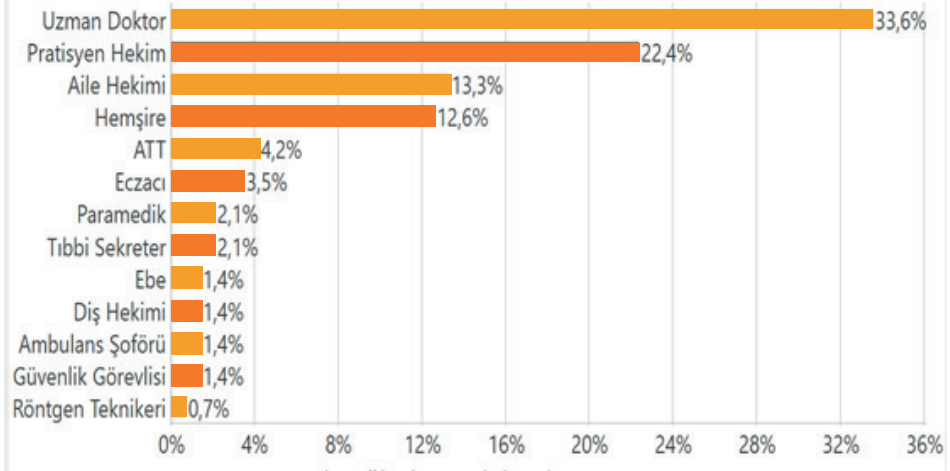

Sağlıkta yaşanan şiddet haberlerine yönelik 143 haber içerisinde şiddeti başlatan kişiler MAXQDA 2018 nitel veri analiz programı sayesinde analiz edilmiştir. Analiz sonucuna göre ise; %55,2 oranında hasta yakınlarının ve %39,2 oranında hastaların en fazla sağlıkta şiddeti başlattığı ortaya çıkmıştır.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 143'ünde (%100) sağlıkta şiddeti başlatan kişilerin cinsiyetine yönelik bilgilere ulaşılmıştır. Analiz sonucuna göre; 114 haberde erkek ve 29 haberde kadınların sağlıkta şiddeti başlattığı tespit edilmiştir. Buna göre, sağlıkta şiddeti başlatan kişilerin cinsiyetleri %79,7 oranında erkek ve %20,3 oranında kadın olduğu ortaya çıkmıştır.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 143'ünde (%100) sağlıkta şiddet mağdurunun mesleğine yönelik bilgilere ulaşılmıştır. Analiz sonuçlarına göre en fazla şiddet mağdurlarının; 48 haberde uzman doktor, 32 haberde pratisyen hekim, 19 haberde aile hekimi ve 18 haberde hemşirelerin olduğu tespit edilmiştir. Aşağıda şekil 2'de ise şiddet mağduru olan kişilerin mesleği yüzdelik dilimler halinde istatistiksel olarak gösterilmektedir.

Şekil 2. Sağlıkta Şiddet Mağdurların Mesleğinin Analizi

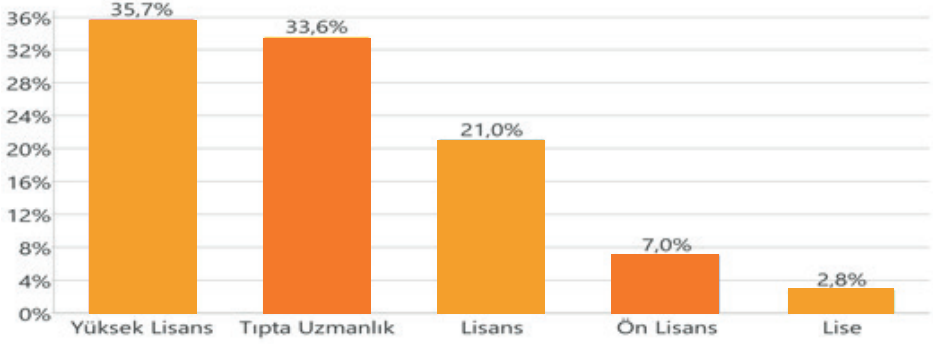

Sağlıkta yaşanan şiddet haberlerine yönelik 143 haber içerisinde şiddet mağduru olan kişilerin meslekleri MAXQDA 2018 nitel veri analiz programı sayesinde analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre ise %33,6 oranında uzman doktor, %22,4 oranında pratisyen hekim, %13,3 oranında aile hekimi ve %12,6 oranında hemşirelerin en fazla şiddet mağduru olduğu tespit edilmiştir.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 143'ünde (%100) sağlıkta şiddet mağdurunun cinsiyetine yönelik bilgilere ulaşılmıştır. Analiz sonuçlarına göre; 89 haberde erkek ve 54 haberde kadınların sağlıkta şiddete mağdur edildiği tespit edilmiştir. Aşağıda şekil 4'de ise şiddet mağduru olan kişilerin cinsiyeti yüzdelik dilimler halinde istatistiksel olarak gösterilmektedir. Buna göre, sağlıkta şiddet mağduru olan kişilerin %62,2 oranında erkek ve %37,8 oranında kadın olduğu tespit edilmiştir.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 143'ünde (%100) sağlıkta şiddet mağdurunun eğitim düzeyine yönelik bilgilere ulaşılmıştır. Analiz sonuçlarına göre en fazla; 51 haberde yüksek lisans, 48 haberde tıpta uzmanlık ve 30 haberde lisans mezunlarının şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir. Aşağıda şekil 3'de ise şiddet mağduru olan kişilerin eğitim düzeyleri yüzdelik dilimler halinde istatistiksel olarak gösterilmektedir.

Şekil 3. Sağlıkta Şiddette Mağdurların Eğitim Düzeyinin Analizi

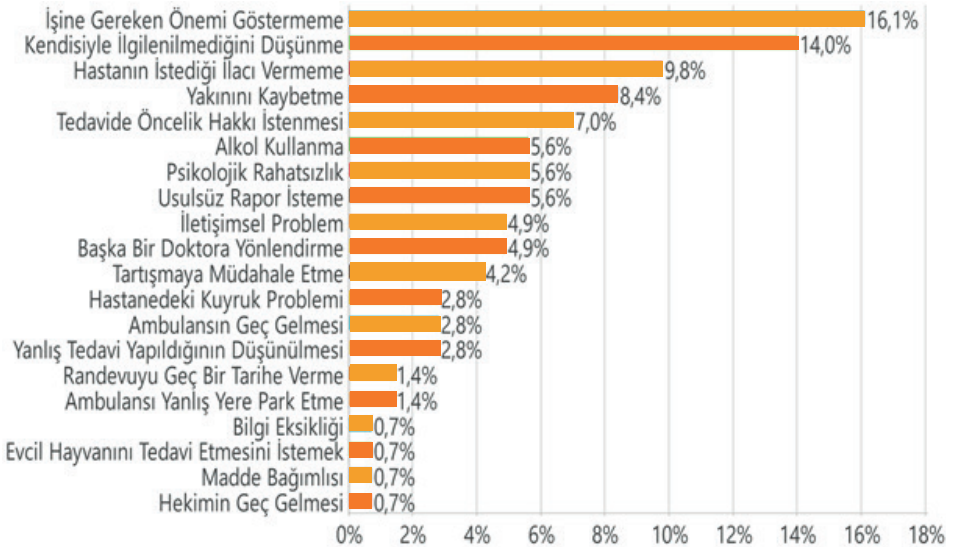
Araştırmada şiddet mağduru olan kişilerin eğitim düzeyleri analiz edilmiştir. Analiz sonucuna göre ise; %35,7 oranında yüksek lisans, %33,6 oranında tıpta uzmanlık ve %21 oranında lisans mezunlarının en fazla şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 54'ünde (%37,76) sağlıkta şiddet mağdurunun yaşına yönelik bilgilere ulaşılmıştır. Veri toplama sırasında ise istenilen bilgiye ulaşılamayan 89 adet haber (%62,24) bulunmaktadır. 143 adet haber dikkate alınarak yapılan analiz sonucuna göre en fazla; 6 haberde (%4,2) 30 yaşındaki sağlık çalışanları ve 5 haberde (%3,5) 27 ve 25 yaşındaki sağlık çalışanlarının şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir. Şiddete maruz kalan kişilerin toplam yaş ortalaması ise 37,518 olarak hesaplanmıştır.

Sağlıkta yaşanan şiddet haberlerine yönelik 54 haber içerisinde şiddet mağduru olan kişilerin yaşları MAXQDA 2018 nitel veri analiz programı sayesinde analiz edilmiştir. Analiz sonucuna göre ise en fazla şiddete maruz kalan sağlık çalışanlarının %11,1'i 30 yaşında ve %9,3'ü 27 ve 25 yaşında oldukları tespit edilmiştir.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 54'ünde (%37,76) sağlıkta şiddet mağdurunun iş tecrübesine yönelik bilgilere ulaşılmıştır. Veri toplama sırasında ise istenilen bilgiye ulaşılamayan 89 adet haber (%62,24) bulunmaktadır. 143 adet haber dikkate alınarak yapılan analiz sonucuna göre şiddete maruz kalan sağlık çalışanlarının en fazla 6 haberde (%4,2) 3 yıl ve 6 yıl iş tecrübesine sahip oldukları tespit edilmiştir. Şiddet mağduru kişilerin toplam iş tecrübesi ortalaması ise 13,703 yıl olarak hesaplanmıştır. 54 haber içerisinde şiddet mağduru olan kişilerin iş tecrübeleri MAXQDA 2018 nitel veri analiz programı sayesinde analiz edilmiştir. Analiz sonucuna göre ise şiddete maruz kalan sağlık çalışanlarının en fazla %11,1'i 3 yıl ve 6 yıl iş tecrübesine sahip olduğu tespit edilmiştir. Gazetelerde yer verilen haberlerin 143'ünde (%100) sağlıkta şiddetin nedenine yönelik bilgilere ulaşılmıştır. Analiz sonucuna göre en fazla 23 haberde sağlık çalışanlarının işine gereken önemi göstermediklerinden dolayı şiddete maruz kaldıkları tespit edilmiştir. Aşağıda şekil 4'te ise şiddetin nedeni yüzdelik dilimler halinde gösterilmektedir.

Şekil 4. Sağlıkta Şiddetin Nedenlerinin Analizi

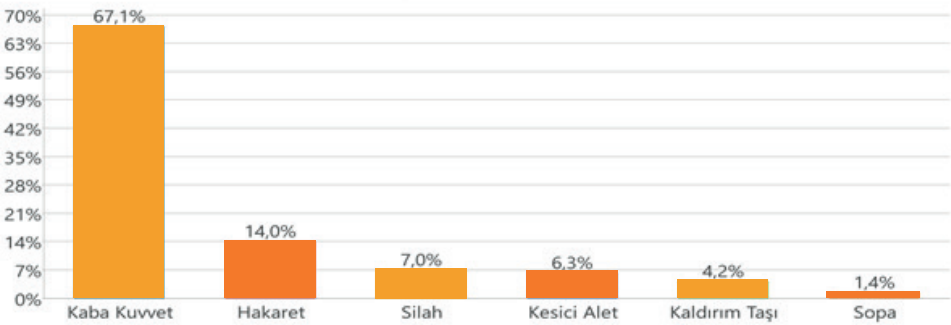

Sağlıkta yaşanan şiddet haberlerine yönelik 143 haber içerisinde şiddetin nedeni MAXQDA 2018 nitel veri analiz programı sayesinde analiz edilmiştir. Analiz sonucuna göre ise %16,1 oranında sağlık çalışanlarının işine gereken önemi göstermedikleri gerekçesiyle en fazla şiddet yaşandığı tespit edilmiştir.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 143'ünde (%100) sağlıkta şiddetin türüne yönelik bilgilere ulaşılmıştır. Analiz sonucuna göre ise; 122 haberde fiziksel şiddet ve 21 haberde sözel şiddet yaşanmaktadır. Analiz sonucuna göre ise; %85,3 oranında fiziksel şiddet ve %14,7 oranında sözel şiddetin yaşandığı tespit edilmiştir.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 143'ünde (%100) şiddet aracına yönelik bilgilere ulaşılmıştır. Analiz sonucuna göre ise en fazla şiddet aracı olarak 96 haberde kaba kuvvet ve 20 haberde hakaret kullanıldığı tespit edilmiştir. Aşağıda şekil 5'te ise şiddet aracı yüzdelik dilimler halinde istatistiksel olarak gösterilmektedir.

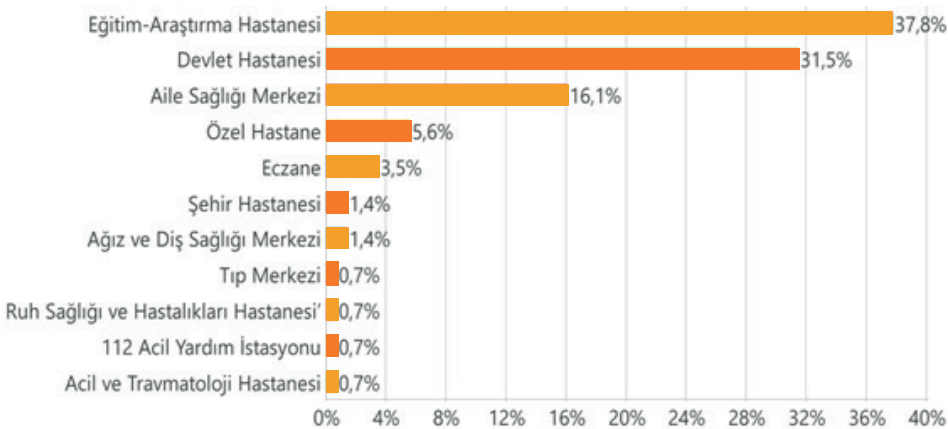
Şekil 5. Sağlıkta Şiddet Araçlarının Analizi

Sağlıkta yaşanan şiddet haberlerine yönelik 143 haber içerisinde şiddet aracı MAXQDA 2018 nitel veri analiz programı sayesinde analiz edilmiştir. Analiz sonucuna göre ise en fazla şiddet aracı olarak % 67,1 oranında kaba kuvvet ve %14 oranında hakaret kullanıldığı tespit edilmiştir. Gazetelerde yer verilen haberlerin 143'ünde (%100) sağlıkta şiddetin yaşandığı sektöre yönelik bilgilere ulaşılmıştır. Analiz sonucuna göre ise; sağlıkta şiddet 130 haberde kamu sektöründe yaşanırken, 13 haberde özel sektörde yaşandığı ortaya çıkmıştır. Buna göre, şiddet %90,9 oranında kamu sektöründe yaşanırken, %9,1 oranında özel sektörde yaşandığı tespit edilmiştir. Gazetelerde yer verilen haberlerin 143'ünde (%100) şiddetin yaşandığı sağlık kurumunun türüne yönelik bilgilere ulaşılmıştır. Analiz sonucuna göre ise en fazla şiddetin yaşandığı kurumlar 54 haberde eğitim-araştırma hastaneleri, 45 haberde devlet hastaneleri ve 23 haberde aile sağlığı merkezleri olduğu tespit edilmiştir. Aşağıda şekil 6'da ise şiddetin yaşandığı sağlık kurumlarının türlerinin yüzdelik dilimleri istatistiksel olarak gösterilmektedir.

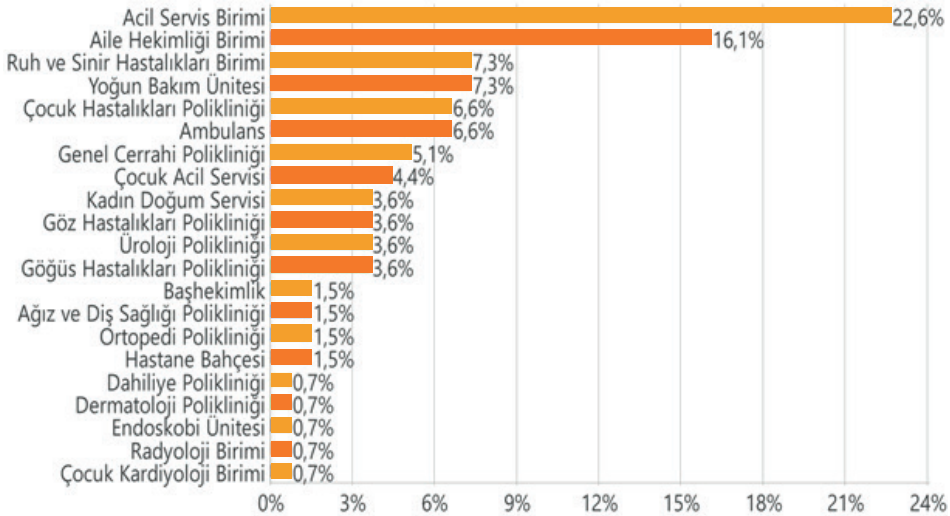
Şekil 6. Sağlıkta Şiddetin Yaşandığı Sağlık Kurumlarının Analizi

Sağlıkta yaşanan şiddet haberlerine yönelik 143 haber içerisinde şiddetin yaşandığı sağlık kurumunun türü MAXQDA 2018 nitel veri analiz programı sayesinde analiz edilmiştir. Analiz sonucuna göre ise en fazla %37,8 oranında eğitim-araştırma hastanelerinde, %31,5 oranında devlet hastanelerinde ve %16,1 oranında aile sağlığı merkezlerinde şiddetin yaşandığı tespit edilmiştir.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 137'sinde (%95,8) sağlıkta şiddetin yaşandığı departmana ait bilgilere yer verilmiştir. Veri toplama sırasında ise 6 adet haber (%4,2) hakkında bilgiye ulaşılamamaktadır. 143 adet haber dikkate alınarak yapılan analiz sonucuna göre en fazla; 31 haberde (%21,68) şiddetin acil servis biriminde yaşandığı, 22 haberde (%15,38) ise şiddetin aile hekimliği biriminde yaşandığı ve 10 haberde (%6,99) ise şiddetin ruh ve sinir hastalıkları biriminde yaşandığı tespit edilmiştir. Aşağıda şekil 7'de ise 137 haber içerisinde şiddetin yaşandığı departmanların yüzdelik dilimlerini istatistiksel olarak gösterilmektedir.

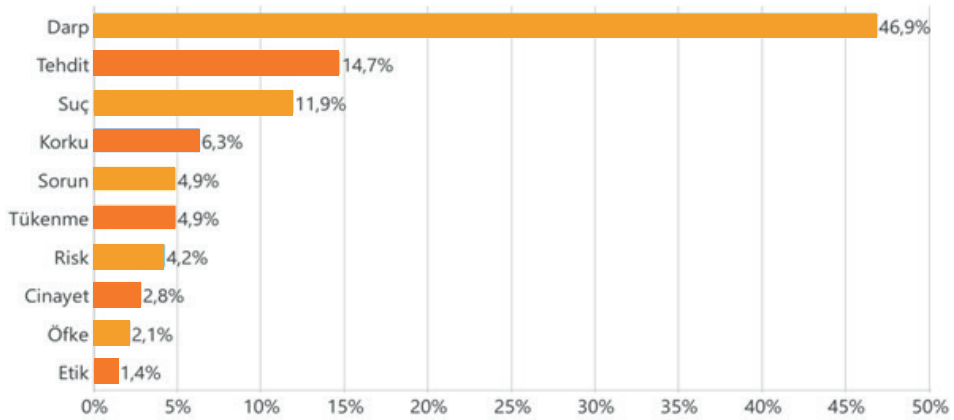
Şekil 7. Sağlıkta Şiddetin Yaşandığı Departmanların Analizi

Sağlıkta yaşanan şiddet haberlerine yönelik 137 haber içerisinde şiddetin yaşandığı sağlık kurumunun türü MAXQDA 2018 nitel veri analiz programı sayesinde analiz edilmiştir. Analiz sonucuna göre en fazla; %22,6 oranında acil servis biriminde, %16,1 oranında aile hekimliği biriminde, %7,3 oranında ruh ve sinir hastalıkları birimi ve yoğun bakım ünitelerinde şiddetin yaşandığı tespit edilmiştir.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 143'ünde (%100) şiddetle ilgili en fazla kullanılan kelimelere yer verilmiştir. Analiz sonucuna göre ise şiddetle alakalı en fazla kullanılan kelimeler; 67 haberde darp, 21 haberde tehdit ve 17 haberde ise suç olduğu tespit edilmiştir. Aşağıda şekil 8'de ise şiddetle alakalı kullanılan kelimelerin yüzdelik dilimleri istatistiksel olarak gösterilmektedir.

Şekil 8. *Şiddetle İlişkili En Fazla Kullanılan Kelimelerin Analizi*

Sağlıkta yaşanan şiddet haberlerine yönelik 143 haber içerisinde şiddetle ilgili en fazla kullanılan kelimeler MAXQDA 2018 nitel veri analiz programı sayesinde analiz edilmiştir. Analiz sonucuna göre ise en fazla %46,9 oranında darp, %14,7 oranında tehdit ve %11,9 oranında suç kelimelerinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 143'ünde (%100) şiddetle ilgili bir önlemin alınıp alınmadığıyla ilgili bilgiye ulaşılmaktadır. Analiz sonucuna göre ise; 124 haberde şiddete yönelik önlem alınmadığı ve 19 haberde şiddete yönelik önlem alındığı tespit edilmiştir. Buna göre, %86,6 oranında şiddete yönelik önlemlerin alınmadığı ve %13,4 oranında şiddete yönelik önlemlerin alındığı tespit edilmiştir.

2. Sağlıkta Şiddete Yönelik Tepkilerin Analiz Edilmesi

Sağlıkta şiddete yönelik tepki haberlerini analiz edebilmek için Hürriyet, Milliyet ve Cumhuriyet gazeteleri incelenmiştir. Çalışma kapsamında 1 Ocak 2017- 21 Mayıs 2019 tarihleri arasında 358 adet gazete haberine erişilmiş ve MAXQDA 2018 nitel veri analiz programıyla içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Gazetelerden elde edilen veriler sonucunda analiz edilen konular ise; şiddete yönelik tepkinin yaşandığı il, şiddete yönelik tepkide bulunanlar, şiddete yönelik tepkide bulunanların açıklama aracı, şiddete yönelik tepkide bulunanların açıklama konusu (öneri/kınama) ve şiddetle ilişkili kullanılan kelimelerden oluşmaktadır.

Sağlıkta şiddet arama motoru üzerinden gazetelerin arşivlerine ulaşılan haberlerin 358 tanesi (%100) "sağlıkta şiddete tepkide bulunanlara yönelik" haberlerden oluşmaktadır. Haberlerin içerisinde Hürriyet gazetesinden 109 haber (%30,45), Milliyet gazetesinden 194 haber (%54,19) ve Cumhuriyet gazetesinden 55 habere (%15,36) ulaşılmıştır ve MAXQDA 2018 programıyla analiz edilmiştir. Aynı zamanda MAXQDA 2018 programının Kod Matris

Tarayıcısı yardımıyla “sağlıkta şiddete tepkide bulunanlara yönelik” haberlerde belirli kodların ne sıklıkla kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 3. Sağlıkta Şiddete Tepkide Bulunanlara Yönelik Haberlerde Kod Matris Tarayıcısı

Kod Sistemi	Hürriyet	Milliyet	Cumhuriyet
Şiddetle İlişkili Kelime	109	194	55
İl	109	194	55
Açıklamayı Yapan Kim?	109	194	55
Öneri veya Kınama var mı?	109	194	55
Açıklama Aracı	109	194	55

Kod matris tarayıcısı; yapılan araştırmada belirli tematik kodların ne sıklıkla kullanıldığını tespit etmek için kullanılır. Tablo 3’te gösterilen “sağlıkta şiddete yönelik tepkide bulunan” haberlerde belirli tematik kodların ne sıklıkla kullanıldığı, Kod Matris Tarayıcısı yardımıyla tespit edilmiştir. Yukarıdaki tabloda da önceden belirlenen araştırma sorularına cevap aramaya yönelik 5 adet tematik kod kullanılmıştır. Araştırma örneklemini ise Hürriyet, Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinden oluşmaktadır. Tabloya göre şiddetin yaşandığı il, tepkide bulunan/açıklama yapan kişi, açıklama aracı, öneri veya kınamaya yönelik bir bilgi ve şiddetle ilişkili en fazla kullanılan kelimeler Hürriyet (109 haberde), Milliyet (194 haberde) ve Cumhuriyet (55 haberde) gazetelerinde yer verilmektedir.

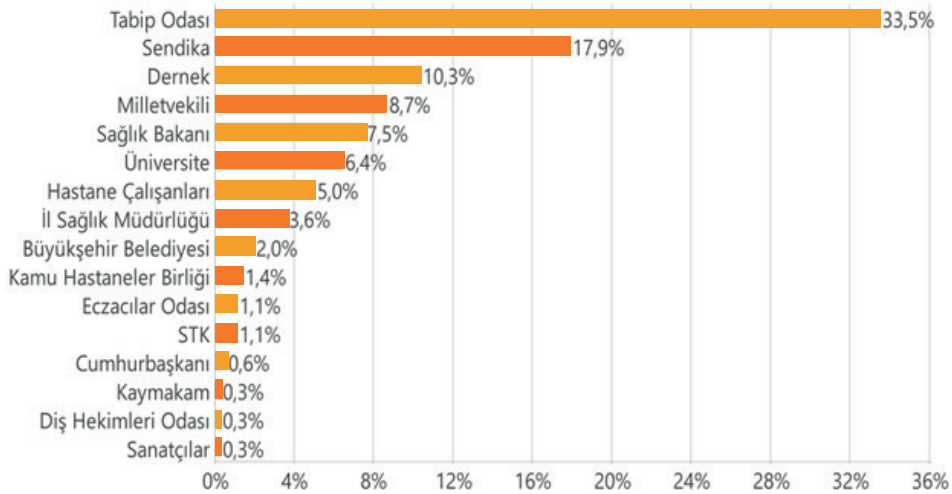
Tablo 4. Sağlıkta Şiddete Yönelik Tepkilerin Yaşandığı İllerin Dağılımı

İl	Frekans	Yüzde	İl	Frekans	Yüzde
Ankara	57	15,92	Tekirdağ	2	0,56
İstanbul	51	14,25	Tokat	2	0,56
İzmir	33	9,22	Gümüşhane	2	0,56
Antalya	21	5,87	Hatay	2	0,56
Samsun	20	5,59	Denizli	2	0,56
Aydın	19	5,31	Bartın	2	0,56
Adıyaman	13	3,63	Çankırı	2	0,56
Kayseri	10	2,79	Çorum	2	0,56
Bursa	10	2,79	Kırklareli	2	0,56
Edirne	9	2,51	Osmaniye	1	0,28
Gaziantep	9	2,51	Elazığ	1	0,28
Diyarbakır	8	2,23	Rize	1	0,28
Manisa	7	1,96	Şırnak	1	0,28
Sakarya	6	1,68	Van	1	0,28
Adana	6	1,68	Siirt	1	0,28
Eskişehir	6	1,68	Burdur	1	0,28
Konya	6	1,68	Nevşehir	1	0,28
Sivas	4	1,12	Muş	1	0,28
Malatya	4	1,12	Mardin	1	0,28
Muğla	4	1,12	Iğdır	1	0,28
Kırşehir	4	1,12	Erzincan	1	0,28
Erzurum	4	1,12	Kütahya	1	0,28
Trabzon	3	0,84	Bitlis	1	0,28
Şanlıurfa	3	0,84	Kastamonu	1	0,28
Mersin	2	0,56	Hakkâri	1	0,28
Balıkesir	2	0,56	Niğde	1	0,28
Ordu	2	0,56	Toplam	358	100

Gazetelerde yer verilen haberlerin 358'inde (%100) şiddetin yaşandığı şehre ait bilgiye ulaşılmıştır. Analiz sonuçlarına göre en fazla şiddete yönelik tepkinin yaşandığı iller; 57 haberde (%15,92) Ankara, 51 haberde (%14,25) İstanbul, 33 haberde (%9,22) İzmir, 21 haberde (%5,87) Antalya, 20 haberde (%5,59) Samsun ve 19 haberde (%5,31) Aydın olduğu tespit edilmiştir.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 358'inde (%100) şiddete tepkide bulunan kişiler veya kurumlara yönelik bilgiye ulaşılmaktadır. Analiz sonucuna göre ise en fazla sağlıkta şiddete yönelik tepkide bulunanlar 120 haberde tabip odası, 64 haberde sendikalar ve 37 haberde dernekler olduğu tespit edilmiştir. Aşağıda şekil 9'da ise şiddete yönelik tepki gösterenlerin yüzdeler dilimleri istatistiksel olarak gösterilmektedir.

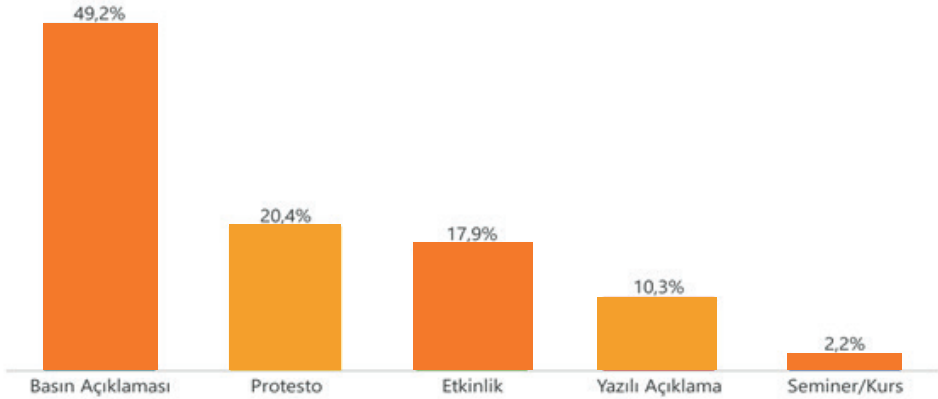
Şekil 9.. Sağlıkta Şiddete Yönelik Tepkide Bulunanların Analizi

Sağlıkta şiddete yönelik tepki gösterilen 358 adet gazete haberi içerisinde tepki gösteren kişiler veya kurumlar MAXQDA 2018 nitel veri analiz programı sayesinde analiz edilmiştir. Analiz sonucuna göre ise sağlıkta şiddete yönelik tepkide bulunanlar %33,5 oranında tabip odası, %17,9 oranında sendikalar ve %10,3 oranında dernekler olduğu tespit edilmiştir.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 358'inde (%100) sağlıkta şiddete yönelik tepki araçları hakkında bilgiye ulaşılmaktadır. Analiz sonucuna göre ise sağlıkta şiddete yönelik açıklama aracı olarak en fazla 176 haberde basın açıklaması, 73 adet haberde protestolar ve 64 haberde etkinlikler düzenlendiği ortaya çıkmıştır. Aşağıda şekil 10'da ise şiddete yönelik tepki araçlarının yüzdelik dilimleri istatistiksel olarak gösterilmektedir.

Şekil 10. Sağlıkta Şiddete Yönelik Tepki Araçlarının Analizi

Sağlıkta şiddete yönelik tepki gösterilen 358 gazete haberi içerisinde tepki araçları MAXQDA 2018 nitel veri analiz programı sayesinde analiz edilmiştir. Analiz sonucuna göre ise en fazla şiddete yönelik tepkide bulunanlar %49,2 oranında basın açıklaması, %20,4 oranında protestolar ve %17,9 oranında etkinlikler düzenlendiği ortaya çıkmıştır.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 358'inde (%100) sağlıkta şiddete yönelik tepkide bulunanların açıklamalarında kınama veya öneriye yönelik bilgi

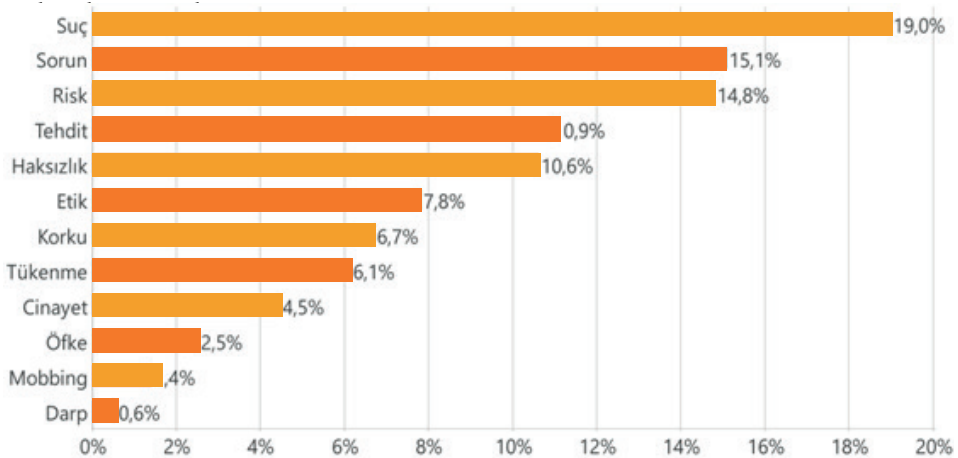

verdiğine ulaşılmaktadır. Analiz sonucuna göre ise; 185 haberde sağlıkta şiddet kınanırken, 173 haberde sağlıkta şiddetle ilgili öneri verilmektedir. Buna göre ise gazete haberlerinde; %51,7 oranında sağlıkta şiddet kınanırken, %48,3 oranında sağlıkta şiddete yönelik öneriler getirildiği tespit edilmiştir.

Gazetelerde yer verilen haberlerin 358'inde (%100) sağlıkta şiddete yönelik tepkide bulunanların şiddetle ilişkili en fazla kullandıkları kelimelere ulaşılmaktadır. Analiz sonucuna göre ise en fazla sağlıkta şiddete yönelik tepkide bulunanların şiddetle ilişkili kullandıkları kelimeler 68 haberde suç, 54 haberde sorun ve 53 haberde risk kavramlarının kullanıldığı tespit edilmiştir. Aşağıda şekil 11'de ise şiddetle ilişkili kavramların yüzdelik dilimleri istatistiksel olarak gösterilmektedir.

Sağlıkta şiddete yönelik tepki gösterilen 358 gazete haberi içerisinde şiddetle ilişkili kavramlar MAXQDA 2018 nitel veri analiz programı sayesinde analiz edilmiştir. Elde edilen veriler programda tematik kodlama sayesinde tanımlanmış ve kod değişkenlerin istatistiği yardımıyla analiz edilmiştir. Analiz sonucuna göre ise şiddetle ilişkili en fazla kullanılan kelimeler; %19 oranında suç, %15,1 oranında sorun ve %14,8 oranında risk olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 11. Sağlıkta Şiddete Yönelik Tepkide Bulunanların Şiddetle İlişkili Kullandıkları

SONUÇ VE ÖNERİLER

1. Sonuçlar

Şiddet, hem yurt içi hem de yurt dışında yaşanan evrensel problemlerden bir tanesidir. Aynı zamanda toplumları kuşatan büyük bir problem olarak da kabul edilmektedir. Sağlık hizmetleri ise, doğrudan bakımı gerektiren bir hizmet sektörüdür. Sağlık çalışanlarının da öncelikli amacı, hastalara kaliteli bir hizmet sunabilmektir. Bu amacını gerçekleştirmek isteyen sağlık çalışanları, hastalarla sürekli etkileşim halinde bulunmaktadır. Bu sebeple sağlık çalışanları şiddet açısından en fazla riskli iş kolları arasında olması da kaçınılmazdır.

Bu çalışmada sağlık çalışanlarına yönelik şiddet haberleri; Hürriyet, Milliyet ve Cumhuriyet gazeteleri doğrultusunda incelenmiştir. 1 Ocak 2017-21 Mayıs 2019 tarihleri arasında 501 sağlıkta şiddet konulu gazete haberine ulaşılmıştır.

Yapılan araştırmada sağlıkta şiddet kavramı ele alınarak, gazetelerde 2017-2019 yılları arası “sağlık kurumlarında yaşanan şiddet” ve “sağlık kurumlarında yaşanan şiddete yönelik tepki” haberleri olmak üzere iki gruba ayrılmış, tablolar ve grafikler halinde incelenmiştir. 2017-2019 yılları arasında Hürriyet, Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinde yayınlanan 501 haberin 143’ü (%28,55) “sağlık kurumlarında yaşanan şiddet” haberlerini kapsarken, 358’i (%71,45) “sağlıkta şiddete yönelik tepki gösterilen” haberleri kapsadığı ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda ülkemizde hem sağlıkta şiddetin yoğun olarak yaşandığı hem de sağlıkta şiddete yönelik çok fazla tepki gösterildiği söylenebilmektedir.

Hürriyet, Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinde sağlık çalışanlarına yönelik şiddet haberlerinin incelendiği bu çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda şu sonuçlar ortaya çıkmıştır: Araştırmada ortaya çıkan bulgular sayısal bazda değerlendirildiğinde “sağlıkta yaşanan şiddete yönelik haberler” Hürriyet gazetesinde 53 (%37,1), Milliyet gazetesinde 58 (%40,6)

ve Cumhuriyet gazetesinde 32 haber (%22,4) yayınlandığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuç Milliyet ve Hürriyet gazetesinin Cumhuriyet gazetesine göre sayısal olarak daha fazla sağlık çalışanlarına yönelik şiddet haberlerine yer verdiğini ortaya koymaktadır. Aynı zamanda "sağlıkta şiddete yönelik tepki haberlerinde" ise Hürriyet gazetesinde 109 (%30,45), Milliyet gazetesinde 194 ve Cumhuriyet gazetesinde 55 haber (%15,36) yayınlandığı ortaya çıkmıştır. Bu durumda ise yine Milliyet ve Hürriyet gazetesinin Cumhuriyet gazetesine göre sayısal olarak daha fazla sağlıkta şiddete yönelik tepki haberlerine yer verdiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Sağlıkta şiddet mağdurunun kim olduğunun sorusu incelenen gazetelerdeki haberlere göre, 48 haberle en fazla uzman doktorlar (%33,5), 32 haberle pratisyen hekimler (%22,3), 19 haberle aile hekimleri (%13,2) ve 18 haberle hemşireler (%12,5) olarak belirlenmiştir. Sağlıkta şiddet mağdurlarının cinsiyetleri ise 89 haberde erkek (%62,2) ve 54 haberde kadın (%37,7) olduğu tespit edilmiştir. Şiddet mağdurlarının eğitim düzeyleri ise 51 haberle en fazla yüksek lisans (%35,6), 48 haberle tıpta uzmanlık (%33,5) ve 30 haberle lisans mezunu (%20,9) oldukları ortaya çıkmıştır. Şiddet mağdurlarının yaşları ise 6 haberle en fazla 30 yaşında (%11,1) oldukları belirlenmiştir. Şiddet mağdurlarının iş tecrübesi ise 6 haberle en fazla 3 yıl ve 6 yıl deneyime (%11,1) sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Mutlu (2010, s. 20-21)'nin yaptığı araştırmaya göre ise 27-36 yaş arasında (%60), 1-4 yıllık iş tecrübesine sahip (%70), cinsiyeti erkek (%58,7) ve araştırma görevlisi (%26,6) olarak çalışan sağlık personellerinin şiddete maruz kaldığını tespit etmiştir. Altıntaş (2006, s. 76)'ın hemşireleri baz alarak yaptığı araştırmasında ise en fazla 19-29 yaş grubundaki (%49,5), ön lisans mezunu (%38,2) ve 5 yıldan az deneyime sahip olan (%30,6) çalışanların şiddete maruz kaldığını tespit etmiştir. Çamcı ve Kutlu (2011, s. 10-11)'nin yaptığı araştırma sonucuna göre ise 20-29 yaş arasındaki (%55,6), lisans mezunu (%30,4), 1-5 yıllık iş tecrübesine sahip (%43,7) cinsiyeti kadın (%82,6) olan ve hemşirelik (%79,3) mesleğini sürdüren çalışanların şiddete maruz

kaldığı tespit edilmiştir. Dursun (2012, s. 108)'un yaptığı araştırma sonucuna göre ise üniversite mezunu (%65,6) ve kadın olan (%68,3) sağlık çalışanlarının şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir. Yakut ve arkadaşlarının (2012, s. 150) yaptığı araştırma sonucuna göre ise 2-5 yıl iş tecrübesine sahip (%48,2) ve hemşirelik (%27,3) mesleğini sürdüren sağlık çalışanlarının şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir. Kavak ve Ekinçi (2013, s. 294)'nin yaptığı araştırma sonucuna göre ise lise mezunu (%50) ve 0-5 yıl iş tecrübesine sahip (%38,3) sağlık çalışanlarının şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir.

Sağlıkta şiddeti başlatan tarafın kim olduğunun sorusu incelenen gazetelerdeki haberlere göre, 79 haberle en fazla hasta yakınları (%55,2) ve 56 haberle hastalar (%39,1) olduğu belirlenmiştir. Şiddet uygulayıcılarının cinsiyetleri ise 114 haberle erkek (%79,7) ve 29 haberle kadın (%20,2) olduğu tespit edilmiştir. İlhan ve arkadaşlarının (2009, s. 18) yaptığı araştırma sonucuna göre ise şiddeti başlatan tarafın çalışanın kendisinden üst kademli personellerin olduğu (%50,5) belirlenmiştir. Mutlu (2010, s. 48)'nin yaptığı araştırma sonucuna göre ise şiddeti başlatan tarafın hasta yakınları (%87,5) olduğu tespit edilmiştir. Çamcı ve Kutlu (2011, s. 10-11)'nin yaptığı araştırma sonucuna göre ise sözel şiddeti başlatan tarafın hasta yakını (%89,9) olduğu ve fiziksel şiddeti başlatan tarafın ise hastalar (%11,2) olduğu tespit edilmiştir. Akça ve arkadaşlarının (2014, s. 7) yaptığı araştırma sonucuna göre ise cinsiyeti erkek (%76,2) ve hasta (%45,5) olanların sağlıkta şiddeti başlattığı ortaya çıkmıştır. Karaca (2014, s. 43)'nin yaptığı araştırma sonucuna göre ise şiddeti başlatan tarafın 35-39 yaş aralığında (%19,2), cinsiyeti erkek (%81,3) ve hasta yakını (%74,4) olduğu tespit edilmiştir. Çatel (2015, s. 79)'in yaptığı araştırma sonucuna göre ise şiddeti başlatan tarafın 30-39 yaş aralığında (%27,6), cinsiyeti erkek (%54,8) ve hasta yakını (%17,4) olduğu tespit edilmiştir. Çuvadar (2017, s. 31)'in yaptığı araştırma sonucuna göre ise şiddeti başlatan tarafın 31-40 yaş aralığında (%33,6), cinsiyeti erkek (%55,7) ve hasta yakını (%44,3) olduğu tespit edilmiştir.

Sağlıkta şiddetin en fazla hangi ilde yaşandığı sorusu incelenen gazetelerdeki haberlere göre, 16 haberle en fazla Antalya (%11,1), 14 haberle İzmir (%9,7), 9 haberle Manisa (%6,2) ve 8 haberle İstanbul (%5,5) olarak belirlenmiştir. Bu durum illerin nüfus sayısı ile sağlıkta şiddet olaylarının doğru orantılı olduğunu düşündürmektedir.

Sağlık çalışanları hangi tür şiddete uğradığı sorusu incelenen gazetelerdeki haberlere göre, 122 haberle en fazla fiziksel (%85,3) ve 21 haberle sözel şiddet (%14,6) türü yaşandığı belirlenmiştir. Altıntaş (2006, s. 76)'ın konuyla ilgili yaptığı araştırmasında ise sağlık kurumlarında ise en fazla fiziksel şiddetin yaşandığı (%79,5) tespit edilmiştir. Taş ve Çevik (2005, s. 64)'in yapmış olduğu araştırmada ise sağlık kurumlarında sözel şiddetin (%67,4) yaşandığı tespit edilmiştir. Duğan (2015, s. 160)'ın yaptığı araştırma sonucuna göre ise gazete haberlerinde yer verilen sağlıkta şiddet konulu haberlerde en fazla fiziksel şiddet (%23,3) yaşandığı tespit edilmiştir. Savaş (2016, s. 29)'ın yaptığı araştırma sonucuna göre ise sağlık çalışanlarının en fazla sözel şiddete (%62,9) maruz kaldığı tespit edilmiştir. Çamcı ve Kutlu (2011, s. 10-11)'nin yaptığı araştırma sonucuna göre ise hastanelerde en fazla sözel şiddet (%98,5) yaşandığı tespit edilmiştir. İlhan ve arkadaşlarının (2013, s. 7) yaptığı araştırmaya göre ise şiddet türü olarak en fazla sözel şiddet (%79,4) yaşandığı tespit edilmiştir. Çatel (2015, s. 80)'in yaptığı araştırma sonucuna göre ise iş yaşamları boyunca sağlık çalışanlarının en fazla sözel şiddete (%79,4) maruz kaldığı tespit edilmiştir. Atik (2013, s. 4)'in yaptığı araştırma sonucuna göre ise sağlık çalışanlarının en fazla sözel şiddete (%90) maruz kaldığı tespit edilmiştir.

Sağlıkta şiddet aracı olarak ne kullanıldığı sorusu incelenen gazetelerdeki haberlere göre, 96 haberle en fazla kaba kuvvet (%67,1), 20 haberle hakaret (%13,9) ve 10 haberle silah (%6,9) kullanıldığı belirlenmiştir. Yavuz (2014, s. 90)'un yaptığı araştırma sonucuna göre ise en fazla psikolojik şiddet aracı olarak hakaret (%48,6) kullanıldığı tespit edilmiştir. Çatel (2015, s. 80)'in yaptığı araştırma sonucuna göre ise en fazla fiziksel şiddet aracı olarak

sıkma, sıkıştırma (%5,9) ve en fazla sözel şiddet aracı olarak ise bağırma (%50,7) kullanıldığı tespit edilmiştir. Duğan (2015, s. 171)'in yaptığı araştırma sonucuna göre ise en fazla şiddet aracı olarak fiziksel güç (%28,4) kullanıldığı tespit edilmiştir. Çuvadar (2017, s. 31)'in yaptığı araştırma sonucuna göre ise sözel şiddet aracı olarak hakaret (%41,4) ve fiziksel şiddet aracı olarak kaba kuvvet (%62,5) kullanıldığı tespit edilmiştir.

Sağlıkta şiddetin meydana gelme sebebinin ne olduğunun sorusu incelenen gazetelerdeki haberlere göre, 23 haberle en fazla sağlık çalışanlarının işine gereken önemi göstermediği (%16) ve 20 haberle kendisiyle ilgilenmediğinden kaynaklı (%13,9) yaşandığı belirlenmiştir. Taş ve Çevik (2005, s. 66)'in konuyla ilgili yaptığı çalışmada ise şiddet nedeni olarak en fazla hastaların ve hasta yakınlarının eğitim seviyesinin düşük olmasından (%88,4) kaynaklı yaşandığı tespit edilmiştir. Mutlu (2010, s. 50)'nun yaptığı araştırma sonucuna göre ise sağlık çalışanlarının aşırı iş yükünden (%77,2) kaynaklı şiddetin yaşandığı tespit edilmiştir. İlhan ve arkadaşlarının (2013, s. 7) yaptığı çalışmaya göre ise en fazla beklemekten kaynaklı (%62,7) şiddetin yaşandığı tespit edilmiştir. Karaca (2014, s. 50)'nin yaptığı araştırma sonucuna göre ise şiddet nedeni olarak en fazla şiddet uygulayıcılarından gelen haksız isteklerin reddedilmesinden (%42,7) kaynaklı olduğu tespit edilmiştir. Çatel (2015, s. 82)'in yaptığı çalışmaya göre ise şiddetin en fazla yetersiz personellerden kaynaklı (%46,3) yaşandığı sonucuna varılmıştır. Yaşar (2016, s. 145)'in yaptığı çalışmaya göre ise medyada hekim karşıtı yayınların yer almasından (%60,9) kaynaklı şiddetin yaşandığı sonucuna varılmıştır. Kuruöz (2016, s. 17)'ün yaptığı araştırma sonucuna göre ise sağlık çalışanlarına göre en fazla hastanelerdeki bekleme sürelerinden (%79,5) kaynaklı şiddetin yaşandığı tespit edilmiştir.

Sağlıkta şiddetin en fazla yaşandığı sektörler sorusu incelenen gazetelerdeki haberlere göre, 130 haberle en fazla kamu sektörüne bağlı kurumlar (%90,9) ve 13 haberle özel sektöre bağlı kurumlar (%9) olarak belirlenmiştir. Altıntaş (2006, s. 76)'ın konuyla ilgili yaptığı araştırma sonucuna göre ise şiddetin en fazla yaşandığı sektör kamuya bağlı kurumlar (%57,8) olduğu tespit edilmiştir.

Sağlıkta şiddetin en fazla hangi sağlık kurumunda yaşandığı sorusu incelenen gazetelerdeki haberlere göre, 54 haberle en fazla eğitim-araştırma hastaneleri (%37,7), 45 haberle devlet hastaneleri (%31,4) ve 23 haberle aile sağlığı merkezleri (%16) olarak belirlenmiştir. Duğan (2015, s. 163)'ın konuyla ilgili yaptığı araştırma sonucuna göre ise en fazla şiddetin yaşandığı kurumların devlet hastaneleri ve tıp fakülteleri (%32,8) olduğu tespit edilmiştir. Taş ve Çevik (2005, s. 64)'in yaptığı araştırmada ise en fazla devlet hastanelerinde (%38,9) şiddetin yaşandığı tespit edilmiştir. İlhan ve arkadaşlarının (2013, s. 7) yaptığı araştırmaya göre ise şiddetin en fazla yaşandığı kurum devlet hastaneleri (%55,5) olduğu sonucuna varılmıştır. Karaca (2014, s. 46)'nın yaptığı araştırma sonucuna göre ise en fazla özel hastanelerde (%95) şiddetin yaşandığı tespit edilmiştir. Takak (2017, s. 28)'in yaptığı araştırma sonucuna göre ise en fazla devlet hastanelerinde (%70,5) şiddetin yaşandığı tespit edilmiştir.

Şiddetin sağlık kurumlarında en çok hangi departmanda yaşandığı sorusu incelenen gazetelerdeki haberlere göre, 31 haberle en fazla acil servis birimleri (%22,6), 22 haberle aile hekimliği birimleri (%16), 10 haberle ruh ve sinir hastalıkları birimleri (%7,3) ve yoğun bakım üniteleri (%7,3) olarak belirlenmiştir. İlhan ve arkadaşlarının (2013, s. 7) konuyla ilgili yaptığı araştırmaya göre ise en fazla şiddetin yaşandığı departmanın acil servisler (%56,3) olduğu sonucuna varılmıştır. Altıntaş (2006, s. 76)'ın yaptığı araştırma sonucuna göre ise sağlıkta şiddetin yaşandığı departman en fazla dahiliye polikliniği (%30) ve psikiyatri servisi (%19,5) olduğu tespit edilmiştir.

Eğici ve Öztürk (2018, s. 227)'ün yaptığı araştırma sonucuna göre ise en fazla şiddetin yaşandığı departmanın acil servisler (%57,9) olduğu tespit edilmiştir. Akça ve arkadaşlarının (2014, s. 7) yaptığı araştırma sonucuna göre ise en fazla şiddetin yaşandığı departmanın muayene odaları (%45,5) olduğu tespit edilmiştir. Çatel (2015, s. 80)'in yaptığı araştırma sonucuna göre ise en fazla şiddetin yaşandığı departmanın hastanenin yönetim odası (%25,6) olduğu tespit edilmiştir. Öksüz, Uyğun ve Özdem (2016, s. 108)'in yaptığı araştırma sonucuna göre ise en fazla şiddetin yaşandığı departmanın çocuk acil servis birimlerinin (%23,3) olduğu tespit edilmiştir. İlhan ve arkadaşlarının (2009, s. 17) yaptığı araştırma sonucuna göre ise en fazla şiddetin yaşandığı departman yataklı servis birimleri (%47,6) olduğu tespit edilmiştir. Atik (2013, s. 4)'in yaptığı araştırma sonucuna göre ise en fazla şiddetin yaşandığı departman dahili klinikler (%85,4) olduğu tespit edilmiştir. İlhan ve arkadaşlarının (2013, s. 5) yaptığı araştırma sonucuna göre ise sağlık çalışanlarının acil serviste (%56,3) şiddete maruz kaldığı ortaya çıkmıştır.

Gazete haberlerinde şiddetle ilişkili olarak en fazla hangi kelimelerin kullanıldığı sorusu "sağlıkta yaşanan şiddete yönelik" incelenen gazetelerdeki haberlere göre 67 haberle darp kavramı (%46,8), 21 haberle tehdit kavramı (%14,6) ve 17 haberle suç (%11,8) kavramlarının kullanıldığı belirlenmiştir. "Sağlıkta şiddete yönelik incelenen tepki haberlerine" göre ise 68 haberle suç (%18,9), 54 haberle sorun (%15) ve 53 haberle risk kavramlarının (%14,8) kullanıldığı belirlenmiştir.

Sağlıkta şiddete yönelik bir önlemin alınıp alınmadığı sorusu incelenen gazetelerdeki haberlere göre, 124 haberle en fazla şiddete yönelik bir önlem alınmadığı (%86,6) ve 19 haberde şiddete yönelik bir önlemin alındığı (%13,3) belirlenmiştir. Bıçkıcı (2013, s. 44)'nın konuyla ilgili yaptığı araştırma sonucuna göre ise sağlıkta şiddete yönelik bir önlem alınmadığı ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda önlem alınabilmek için sağlık çalışanlarına

yönelik hakların artırılması gerektiği (%31,4) tespit edilmiştir. Alioğlu (2014, s. 35)'nin yaptığı araştırmaya göre ise önlem olarak acil servislerde silah taramasının yapılmadığı (%97,3) ve şiddete yönelik bir eğitimin alınmadığı (%95,2) tespit edilmiştir.

Sağlıkta şiddete yönelik tepki en fazla hangi ilde yaşandığının sorusu incelenen gazetelerdeki haberlere göre, 57 haberle en fazla Ankara (%15,9), 51 haberle İstanbul (%14,2), 33 haberle İzmir (%9,2), 21 haberle Antalya (%5,8), 20 haberle Samsun (%5,5) ve 19 haberle Aydın (%5,3) olarak belirlenmiştir.

Sağlıkta şiddete yönelik tepki gösterenlerin kim olduğu sorusu incelenen gazetelerdeki haberlere göre, 120 haberle en fazla tabip odaları (%33,5), 64 haberle sendikalar (%17,8), 37 haberle dernekler (%10,3) ve 31 haberle milletvekilleri (%8,6) olarak belirlenmiştir.

Sağlıkta şiddete yönelik tepki gösterenlerin tepki aracı olarak ne kullanıldığının sorusu incelenen gazetelerdeki haberlere göre, 176 haberle en fazla basın açıklaması (%49,1), 73 haberle protesto (%20,3) ve 64 haberle etkinliklerin (%17,8) düzenlendiği belirlenmiştir.

Sağlıkta şiddete yönelik tepki gösterenlerin açıklamalarının konusu ise incelenen gazetelerdeki haberlere göre, 185 haberle en fazla kınamaya dayalı açıklamalar (%51,6) ve 173 haberle öneriye dayalı açıklamalar (%48,3) olduğu belirlenmiştir.

2. Öneriler

Şiddetin hızla artması ve yaygınlaşmasındaki en önemli etken sağlık çalışanlarının değersizleştirilmesi ve sağlıkta yaşanan sorunların sebebi olarak sağlık çalışanlarının hedef gösterilmesidir. Sağlıkta yaşanan şiddetin çözümü için temel nedenlerin doğru tespit edilmesi önemlidir. Bu bağlamda sağlıkta şiddeti azaltabilmek için şu öneriler getirilebilir;

1.Sağlık hizmetlerinin sunumunda temel unsur, insandır. Sağlık personelleri eğitim ve meslek hayatları boyunca insanların sağlığını korumak, hastalıkları tedavi etmek gibi birçok konuda eğitim almıştır. Fakat sağlık çalışanlarına hastalarla doğru bir iletişimin nasıl kurulması gerektiğiyle ilgili eğitimler ve seminerler verilmemektedir. Bu nedenle hastane yönetimi sağlıkta şiddete yönelik eğitimler, kurslar ve seminerler düzenleyerek sağlık çalışanlarının katılmasını amaçlamalıdır.

2.Hastane yönetimi şiddetten korumak için sadece sağlık çalışanlarına yönelik eğitimsel desteklerle sınırlı kalmamalıdır. Sağlık çalışanlarını şiddetten koruyabilmek için şiddet uygulayıcılarına yönelik eğitim çalışmalarına da ihtiyaç vardır. Bu hususta araştırmada da görüldüğü gibi, şiddet uygulayıcılarında sağlık çalışanları hakkında işine gereken önemi göstermediği düşüncesi yer almaktadır. Bunun için şiddet uygulayıcılarına yönelik yanlış algıya dayalı eğitim ve seminerler düzenlenmelidir.

3.Hastane yönetimine şiddetle başa çıkabilmek için güvenlik konusunda da görevler düşmektedir. Araştırmada da görüldüğü gibi şiddet aracı olarak silah, sopa, kesici alet veya kaldırım taşı gibi unsurların hastanede yer aldığı görülmektedir. Bu sebeple öncelikle hastanenin güvenliği sağlanmalıdır. Bu hususta güvenlik kameralarının ya da güvenlik elemanlarının sayısı artırılabilir. Hastanelere şiddet anını haber verebilmek için acil çağrı butonları yerleştirilebilir. Hastanenin giriş-çıkışı daha sıkı bir denetim altına alınarak, X-Ray cihazları yerleştirilebilir. Beyaz kod sisteminde de yapılandırmalar yapılarak, kod sistemi daha etkin bir hale getirilebilir.

4.Hastane yönetiminin şiddetle başa çıkabilmek için bir diğer görevi ise, sağlık personellerinin görüşlerine başvurarak çalışma saatlerini düzenlenmesidir. Çünkü sağlık çalışanları, iş yükü çok ağır olan riskli bir sektörde çalışmaktadır. Bunun için personellerin mesai saatleri düzenlenmeli,

nöbetlerde aşırıya kaçmadan nöbet aralıkları belirlenmeli ya da personel sayısı artırılarak çalışanların iş yükü azaltılmalıdır.

5.Hastane yönetiminin bir diğer görevi ise, “kuyruk probleminde” dayalı çözümler sunmak olmalıdır. Çünkü hastaların bekleme süresinde sinir ve stres düzeyleri daha da artmaktadır. Bunun için bu süre zarfında hastaların ve hasta yakınlarının can sıkıntısını giderecek televizyon, gazete, dergi gibi materyaller hastanelerin bekleme salonlarında yer almalıdır. Ayrıca bu süre zarfında hasta ve hasta yakınlarına yönelik çay, kahve gibi ikramlara da yer verilebilir.

6.Hastane yönetiminin görevlerinden biri ise, hastanelerde fiziki ortama ilişkin düzenlemeler gerçekleştirmektir. Bu bağlamda yapılan araştırmada da şiddetin en fazla yaşandığı departmanın acil servis birimleri olduğu görülmüştür. Bunun için hastanelerde şiddetin azaltılması yönünde fiziksel ortama ilişkin düzenlemeler de, acil servis birimlerinden başlanabileceği söylenebilir.

7.Hastanelerde şiddete yönelik risklerin başarılı bir şekilde yönetilebilmesi gerekmektedir. Bunun için bütüncül, disiplinli ve önleyici bir mevzuatın oluşturulduğu, raporlama ve izleme sürecinin zorunlu olduğu bir eylem planına ihtiyaç bulunmaktadır. Hastanelerde şiddete yönelik risk yönetimine dayalı çalışmalar yapılarak, bir eylem planı hazırlanabilir.

8.Hastaneler, şiddeti yaşayan mağdura yönelik tıbbi bakım ve psikolojik destek sunmalı ve yaşanan şiddet olayı belgelendirmelidir. Şiddet mağduru olan kişi yaşadığı olaya yönelik bir şikâyette bulunmak isterse, gereken tüm işlemler için yönetsel ve hukuksal destek hastane tarafından sağlanmalıdır.

9.Sağlık Bakanlığı, sağlık çalışanlarının haklarıyla ilgili düzenlemeler gerçekleştirmeli ve sağlık çalışanları haklarını genişletmelidir. Bu doğrultu

da sağlık çalışanları, saldırgan bir hastayla karşılaştığında hastayı reddetme hakkına sahip olmalıdır. Özellikle hastanelerde “hasta daima haklıdır” mantığından vazgeçilmelidir. Ayrıca sağlık çalışanlarının görev ve sınırlılıkları belirlenerek, hasta ve hasta yakınlarının da bu sınırlılıkları bilmesi yönünde de çalışmalar yapılabilir.

10.Türkiye’de sağlıkta şiddete yönelik yeterince yasal düzenlemeler, hukuki ve cezai yaptırımlar bulunmamaktadır. Bunların yanı sıra yargının şiddet olayı karşısında çok uzun sürede karar vermesi yine başka bir sorundur. Bu sebeple yapılacak yeni yasal düzenlemelere ihtiyaç vardır. Bunun için sağlık çalışanlarına şiddet uygulayanlara karşı hapis veya para cezası gibi caydırıcı cezalar verilebilir.

11.Medyada sağlıkta şiddete yönelik her geçen gün olumsuz içerikli ve taraflı yayınlar yapılmaktadır. Aynı zamanda olayların perde arkası yeterince araştırılmadan ve incelenmeden sağlık çalışanlarını yargılayan bir tarzda kamuoyuna haber olarak sunulmaktadır. Bu bağlamda medyanın üzerine düşen birtakım görevler bulunmaktadır. İlk olarak medya, sansasyondan uzak durmalıdır. Medya şiddeti yeniden üretmeyen yayınlar sunmalı ve şiddet mağdurlarına yönelik daha hassas bir dil kullanılmalıdır. Daha sonra kar maksimizasyonunun önüne geçerek, ticari olmayan yayıncılık anlayışını benimsemelidir. Bunun için medya sağlık çalışanlarına yönelik şiddet yerine, şiddet uygulayıcılarının cezalandırıldığı yayınlara yönelebilir. Ayrıca medya içeriklerine karşı bireylerin de eleştirel medya okuryazarlığı ve sağlık okuryazarlığı konusunda eğitimsel destek alması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Akça, N., Yılmaz, A. ve Işık, O., (2014), Sağlık Çalışanlarına Uygulanan Şiddet: Özel Bir Tıp Merkezi Örneği, *Ankara Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 13 (1), 2-7.
- Alioğlu, M. (2014). *Acil Tıp Uzmanlık Öğrencilerine Karşı Şiddet: Düzeyi, Nedenleri ve Sonuçları*. Uzmanlık Tezi, Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Mersin.
- Altıntaş, N. (2006). *Sağlık Kurumlarında Çalışan Hemşirelere Yönelik Şiddetin Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Annagür, B. (2010). Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet: Risk Faktörleri, Etkileri, Değerlendirilmesi Ve Önlenmesi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 2 (2), 162.
- Atik, D. (2013). Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet Olgusunun Bir Devlet Hastanesi Örneğinde İncelenmesi. *Medical Sciences*, 8 (2), 4.
- Balcı, S. A. (2014). *Hastane Öncesi Acil Sağlık Hizmetlerinde Çalışanların Tükenmişlik Düzeyleri İle Maruz Kaldıkları Şiddet Arasındaki İlişkinin Tespitine Yönelik Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bıçkıcı, F. (2013). Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet ve Neden Olan Faktörler: Bir Devlet Hastanesi Örneği. *Sağlıkta Performans Ve Kalite Dergisi*, 5 (1), 44-48.
- Büyükbayram, A. ve Okçay, H. (2013). Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddeti Etkileyen Sosyo-Kültürel Etmenler. *Journal of Psychiatric Nursing / Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 4 (1), 50.
- Can, Y. (2007). *İlköğretim Okullarında Şiddet (Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Yaklaşımları)*. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çamcı, O. ve Kutlu, Y. (2011). Kocaeli'nde Sağlık Çalışanlarına Yönelik İşyeri Şiddetinin Belirlenmesi. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 2 (1), 10-11.
- Çatel, M. (2015). *Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet Olgusunun Bir Üniversite Hastanesi Ölçeğinde İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çetin, Z. (1999). Kitle İletişim Araçları ve Şiddet. *Marmara İletişim Dergisi*, 140-141.

- Çınarlı, İ. ve Yücel, H. (2013). Sağlık İletişiminin Bakış Açısı ile Türkiye’de Sağlık İşyeri Ortamında Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet, *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, (3), 44-48.
- Çuvadar, A. (2017). *Edirne Merkez İlçede Yataklı Tedavi Kurumlarında Çalışan Hekim Ve Hemşirelere Yönelik Şiddetin Boyutu Ve Nedenleri Edirne/2013*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Edirne.
- Deniz, S., Kurt, B., Akbaba, M., Nayir, T. ve Başaralı, M.K. (2017). Evaluation of Occupational Risks of Employees Working in Primary Health Care Services in Malatya/Akçadağ, *The Turkish Journal of Occupational / Environmental Medicine and Safety*, 2 (1 (4)), 34.
- Duğan, Ö. (2015). *Sağlıkta Şiddet Haberlerinin Basına Yansımaları*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Duğan, Ö. (2017). Analysis Of Violence In Health News: An Examination On Newspaper Reports, *Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 5 (1), 403.
- Dursun, S. (2012). İşyeri Şiddetinin Çalışanların Tükenmişlik Düzeyi Üzerine Etkisi: Sağlık Sektöründe Bir Uygulama. *Çalışma İlişkileri Dergisi*, 3 (1), 108.
- Dursun, Y. (2011). Şiddetin İzini Sürmek: Şiddet Nedir? *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, (12), 3-6.
- Durur, E.K. (2017). Medyada Şiddetin Bir Başka Yüzü: ‘Doktora Saldırı’ Haberleri. *Atatürk İletişim Dergisi*, (14), 58.
- Eğici, M.T. ve Öztürk, G.Z. (2018). Beyaz Kod Verileri Işığında Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet. *Ankara Medical Journal*, 18 (2), 227.
- Er, E. (2006). *Sinemada Kadına Yönelik Şiddet ve Tecavüz Doksanlı Yıllar Ve Sonrasında Kadına Yönelik Şiddet ve Tecavüz Filmleri*. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- İlhan, M.N., Çakır, M., Tunca, M. Z., Avcı, E., Çetin, E., Aydemir, Ö., Tezel, A. ve Bumin, M.A. (2013). Toplum Gözüyle Sağlık Çalışanlarına Şiddet: Nedenler, Tutumlar, Davranışlar. *Gazi Medical Journal*, 24 (1), 5-7.
- İlhan, M.N., Özkan S., Kurtcebe Z.Ö. ve Aksakal, F.N. (2009). Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde Çalışan Araştırma Görevlileri ve İntörn Doktorlarda Şiddete Maruziyet ve Şiddetle İlişkili Etmenler. *Toplum Hekimliği Bülteni*, 28 (3), 15-18.

- Kahveci, R., Yasar, I., ve Başer, D. A. (2017). Comparison Of Quality and Content of Violence Guidelines For The Health Care Sector. *Journal of Clinical and Experimental Investigations*, 9 (1), 51.
- Karaca, B.K. (2014). *Samsun İlinde Hekimlerin Şiddete Uğrama Sıklığı, Uğradıkları Şiddetin Özellikleri Ve Şiddet Konusundaki Düşünceleri*. Uzmanlık Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Samsun.
- Kavak, F. ve Ekinci, M. (2013). Psikiyatri Servisinde Çalışan Hemşirelere Yönelik Şiddet, *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2 (3), 294-296.
- Kuruöz, G. (2016). *Acil Serviste Hasta Ve Hasta Yakınlarına Göre Sağlıkta Şiddet*. Uzmanlık Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aydın.
- Mutlu, A. (2010). *Eğitim Hastanelerindeki Acil Servis Çalışanlarına Yönelik Şiddet Olaylarının Ve Acil Servislerdeki Güvenlik Durumunun İncelenmesi*. Uzmanlık Tezi, Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kayseri.
- Öksüz, P.E., Uyğun, A. ve Özdem, Ş. (2016). Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet: Bir Kamu Hastanesindeki Şiddet Olaylarının Araştırılması. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, 108.
- Özçakmak, Ş. (2009). Medyada Sağlık Haberciliği ve Sorunları. (Düzenleyen: Hasan Oğan). *Hekime Yönelik Şiddet Çalıştayı*. İstanbul: İstanbul Tabip Odası, 35-36.
- Pehlivan, M. (2015). *Hastanelerde Çalışanlara Yönelik Şiddet Ve Önlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sağlık-Sen (Sağlık Ve Sosyal Hizmet Çalışanları Sendikası). (2013). *Sağlık Çalışanları Şiddet Araştırması*. Ankara: Sağlık-Sen.
- Sarıbıyık, M. (2012). *Malatya Merkez Sağlık Ocaklarında Çalışan Hekim, Hemşire Ve Ebelerin Şiddet Deneyimleri Ve Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutum Ve Davranış Düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Savaş, N.Ş. (2016). *Acil Servislerde Yaşanan Şiddet Olaylarının Sağlık Profesyonelleri Tarafından Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Şenyurt, M. (2008). *Psikiyatri Kliniklerinde Yaşanan Şiddet Olaylarının Kayıtlara Yansımalarının Ve Ele Alınışının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Genelkurmay Başkanlığı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Takak, S.Ö. (2017). *Ankara Atatürk Eğitim Ve Araştırma Hastanesi'ne Başvuran Hasta Ve Hasta Yakınlarının Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet Konusundaki Görüş*

Ve Tutumları İle Bunlara Etki Eden Faktörlerin Değerlendirilmesi. Uzmanlık Tezi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara.

Taş, F. ve Çevik, Ü. (2005). Konya İlindeki Pediatri Hemşirelerinin Şiddete Maruz Kalma Durumları. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 9 (3), 62-66.

TBMM (2013). *Sağlık Çalışanlarına Yönelik Artan Şiddet Olaylarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu.* (Sıra Sayısı: 454). Ankara: Türkiye Büyük Millet Meclisi.

Us N. C. ve Erdem, R. (2016). Şiddet ve Sağlık. 10. Sağlık ve Hastane İdaresi Kongresi.1-3 Aralık. Ankara.

Yakut, H.İ., Burhan, B.Y., Çiftçi, A. ve Orhan M.F. (2012). Sağlıkta Güvenlik Ve Fiziksel Şiddet: Ankara Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları Hematoloji Onkoloji Eğitim Ve Araştırma Hastanesi'nden Bir Çalışma, *Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi*, 6 (3), 150.

Yaşar, Z.F. (2016). Sağlık Çalışanlarında Şiddet: Nedenler, Tutumlar, Davranışlar. *Adli Tıp Dergisi*, 30 (2), 145.

Yavuz, A.İ. (2014). *Sağlık İşletmelerinde İş Sağlığı Ve Güvenliği Kapsamında Çalışanlara Yönelik Şiddet (Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları Ve Cerrahisi Eğitim Ve Araştırma Hastanesi Örneği).* Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yengin, D. (2010). *Dijital Oyunlarda Şiddet Kavramı: Yeni Şiddet.* Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.